

N:o 25.

Af herr **Lithander**, *angående skrifvelse till Konungen med begäran om framläggande af förslag till en invandringslag.*

Härmed anhåller jag få framlägga en motion i enahanda syfte och i hufvudsak anslutande sig till min motion n:o 30 af den 6 mars 1906, beträffande nödvändigheten af en invandringslag i vårt land. Nämnda motion, hvilken bilägges, åberopar jag i allt.

Jag anser mig ingalunda — såsom här nedan närmare skall påvisas — sakna fullgoda och tungt vägande skäl för denna min förnyade framställning i ämnet, utan finner fastmera den föreliggande frågan i ännu högre grad, än hvad fallet var under förlidet år, nu synas värd sitt stora och synnerliga beaktande och kräfva sin snara och tillfredsställande lösning, detta senare till följd af en del hithörande nya företeelser, hvilka jag beder att närmare få påpeka.

Innan jag närmare går att dels vidröra de förut af mig i motionen i fråga anförda och alltjämt såsom oförändrade kvarstående grundmotiven till min fjolårsmotion och dels framlägga bevis på de alltjämt ökade, ja, delvis riksvådliga faror, som den hittills af vederbörande myndigheter föga eller alls intet hämmade invandringen af främmande oroselement utan all gensägelse innebär, må det tillåtas mig något dröja vid min meromnämnda motions öde vid sistförlutna riksmöte.

Den hänvisades till Första Kammarens tillfälliga utskott n:o 1, och är jag sagda utskotts herrar ledamöter tacksam för det synbara intresse, de behagade visa mitt framlagda förslag. Äfvenledes står jag i förbindelse till utskottets herrar ledamöter för den öfversiktliga utred-

ning af främmande länders lagstiftning med afseende på främlingars invandring och vistelse i de respektive landen, som lämnas i utskottets utlåtande n:o 8 af den 7 maj 1906, i synnerhet som dessa utredningar ju till icke så ringa del bestyrka nödvändigheten af den lagstiftning, jag för Sveriges vidkommande önskar i ty fall se införd.

Men då utskottet i sitt utlåtande pag. 8 yttrar:

»Under inga förhållanden får utlänning — äfven om han erhållit nämnda tillstånd (Kungl. Maj:ts medgifvande att här i riket idka handels- eller fabriksrörelse, handtverk eller annan handtering) — idka gårdfarihandel eller användas såsom biträde vid dylik handel», måste jag mot denna uppgift inlägga min bestämdaste gensaga, då just en dylik gårdfarihandel dagligen pågår i alla delar af riket, och det därtill så öppet och allmänt samt i de allra flesta fall alldeles obesattad, att detta missförhållande bör vara snart sagdt allom bekant.

Klämmen i utskottets utlåtande blef, som man torde erinra sig, att min föreliggande motion icke måtte till någon Första Kammarens åtgärd föranleda. Detta sitt utlåtande stödde utskottet därpå, att Kungl. Maj:t, med anledning af den då som bäst pågående invandringen af vissa oroliga folkelement från Finland, Estland och Livland, den 27 april 1906 utfärdat ett cirkulär till öfverståthållareämbetet och Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länen angående viss anmälningsskyldighet för främlingar m. m.

Hvad sålunda föreskrifvits skulle gälla tills vidare under innevarande (1906) år och torde således nu ha upphört att längre finna sin tillämpning. Och att bestämmelserna i sagda cirkulär långt ifrån voro till fyllest för att medföra den därmed åsyftade verkan: eller lugn och säkerhet för vårt lands egen befolkning och våra institutioner, skall jag äfven här nedan med färsk och talande exempel inför ögonen leda i ovedersägliga bevis.

Såsom jag redan här ofvan antydt, skulle jag visst icke nu i år ha framkommit med en med min meromnämnda motion beslätad framställning, därest jag icke nu som då haft fullt klart för mig, af hvilken oerhörd betydelse den nu pågående utvandringen från Sverige och den ingalunda förminskade invandringen af främlingar hit innebär för vårt land, icke blott för närvarande stund, utan äfven för kommande tider, faror så stora och öfverskådliga, att fosterlandsvännen måste intagas af de allvarligaste farhågor och största bekymmer för vårt folks och vårt lands framtid, därest icke något i tid och med kraft göres för att i

möjligaste måtto förebygga båda dessa osunda och på samhällskroppen tärande företeelser.

Man har icke utan skäl sagt, att ordspråken äro nationernas visdom. I afseende på den fara, hvilken jag önskar, att regering och Riksdag måtte förebygga genom en sträng invandringslag, erinrar jag om det goda råd, som ligger i det gamla visa ordspråket: »stäm i bäcken, innan det kommer i ån». Blir vårt land en gång riktigt ymnigt hemsökt af dåliga folkelement, då är olyckans botande omöjligt.

I en af våra almanackseditioner ha vi sett en kolorerad plansch, afsedd att ge ett begrepp om utvandringen från Sverige och föreställande emigranterna med sina koffertar och kappsäckar, placerade på kajen, färdiga att föras ut till den väldiga ångare, som synes i bakgrunden. På planschen utgöras emigranterna af några åldringar och barn, men det stora öfvervägande flertalet är dock ungt, raskt och kraftigt folk af båda könen. Planschens mening är tydligen att landet rundt väcka eftertanke och besinning. Men i min hemstad, Göteborg, får man se den sorgliga taflan förbytt i verklighet, och den, som icke allenast en gång, utan år efter år skådat denna emigration, glömmet den aldrig, utan får en kraftig maning att göra allt för att söka hålla landets söner och döttrar kvar på den fosterländska jorden.

Utvandringen från Sverige har under de senaste åren belöpt sig till så höga siffror, att man inför desamma måste rent af häpna. Huru försvagande är icke denna aldrig sinande emigrantström för vårt land, som ju formligen åderlåtes på sitt bästa blod? Det är i sanning mera än tröstlöst, att nästan ingenting i handling gjorts för att hejda denna för vårt land så ödesdigra och förlustbringande emigration. Vi få besök af främmande fackmän, som bese vårt land i speciellt syfte att studera våra jordbruksförhållanden. Främlingarne känna sig lika förvånade som förtjusta öfver hvad de få se, men vi, vi veta med smärta i bröstet, att den vackra medaljens frånsida tyvärr visar en ganska mörk bild, ty fur det länge fortgå lika ohejdadt som hittills, ha vi snart inga armar längre att drifva ett rationellt jordbruk, och därmed är en stor del af Sveriges välstånd grusadt. Lika sorgligt börjar förhållandet äfven bli på andra områden. Ehuru, glädjande nog, vårt lands örlogsflotta med afseende på materielen börjar motsvara de förhoppningar, man ställer på densamma, fattas det ju dock nödigt manskap att fullt bemanna våra krigsskepp. Och ändock skulle de kunna vara bemannade med ett af det bästa sjöfolket i världen. Äfven på våra landregementen börjar det nu uppstå

betänkliga vakanser. Som man finner, skall emigrationen för vårt land medföra följder, hvilka man ryggar tillbaka för att ens tänka sig.

Det är sannerligen mycket illa och beklagligt, att dessa förhållanden icke påkallat några kraftigare åtgärder från de styrandes sida, och det är sannerligen på allra högsta tiden, att så sker.

Här är icke platsen att söka utreda utvandringens innersta orsaker, och det är hufvudsakligast som bakgrund till främlingsinvandringen hit, som jag vidrör vår emigration. Denna tillskrifves dels »vikingalynnet», dels locktoner från förut emigrerade landsmän och dels det s. k. »sociala missnöjet» hos en del öfverspända och missledda individer. Man måste lika villigt medgifva som djupt beklaga, att så är fallet, att det för fattigt folk här i vårt land, som bildadt hjonelag, är svårt, ja, nästan omöjligt att få sig ett eget litet hem. Att binda vårt småfolk vid den svenska torfvan och göra denna kär för detsamma — se där helt visst ett af de säkraste och bästa medlen att minska utvandringen. Skulle inte våra kronodomäner kunna uppdelas i områden, lämpliga för småbruk, och utarrenderas på 49 år på *verkligt* förmånliga villkor? Så synes mig redan borde ha skett, och det är förvånansvärdt, att regeringen icke redan föranstaltat om något dylikt. Dessa arrendatorer borde vidare ha förmånsrätt till förnyelse för arrendator eller hans rättsinnehafvare. Staten, synes det mig vidare, borde kunna lämna lämplig byggnadshjälp. Så kunde ju i skogstrakter utstämplas träd, som fritt finge nyttjas till nödiga byggnaders uppförande, och fritt bränsle till husbehof kunde ju lämnas af skogens affall och vid gallring. Vid afverkningen af till afsalu utstämplade träd å det arrenderade eller annat statens område kunde beredas tillfälle till arbetsförtjänst. Å sin sida finge staten härigenom i gengäld riklig inkomst af skogsområden, hvilka utan ett koloniserande arbete endast skulle bli oåtkomliga och outnyttjade.

En annan fördel vore, att svenska staten på sådant sätt finge stora vidder af nu föga använd mark nyttjad, odlad och befolkad med en stam, som komme att utgöra en ökning af ett bland landets värdefullaste element.

Det torde icke kunna bestridas, att en dylik åtgärd komme att utgöra en motvikt mot emigrationen, stödja vårt lands modernäring, förse en växande industri med nya arbetskrafter och befolkningen med lifsmedel samt inom eget område öka förbrukningen af egna industriella alster.

Jordbruk och industri icke blott behöfva, utan stödja jämväl hvar-

andra. Nödig kunskap om rationell skötsel af småbruk behöfde i samband härmed spridas öfver hela landet.

I samband med ofvanstående vore det högeligen önskligt, att staten subventionerade en direkt *svensk* ångbåtsförbindelse med Nordamerika, hvilken det bland annat ålåge att för en ringa penning *återföra* de svenskar, som kunde styrka, att de efter hemkomsten skulle bosätta sig inom Sverige och hvaraf mången helt säkert skulle begagna sig och väl använda den del, som han kunde få arrendera af en kronodomän. At sitt gamla fosterland skulle en sådan emigrant återbörda sin arbetskraft, rikstad med där ute vunnen erfarenhet.

Denna framtidsmålnings förverkligande bör ingalunda kunna mötas af några oöfverstigliga hinder. Men jag vill ej vidare orda härom, då en aktad kamrat på kronobergsbänken motionerat i ämnet.

Vända vi oss till vår västkust, få vi med sorg bevittna, huru den ena laddningen efter den andra af ungt, kraftigt och dugande svenskt arbetsfolk drager bort från det land, hvilket deras förfäder älskat mera än allt annat på jorden, det land, öfver hvilket de med rätta känt sig stolta, det land, hvars frihet och själfständighet de upprepade gånger med aldrig sviktande trohet och tapperhet försvarat intill sista blodsdroppen. En eller annan af de sålunda bortdragande finner nog »lyckan» där ute, men hvem förtäljer väl om de tusenden, som gå under efter förut utståndna, oerhörda lidanden?

Hvilken oerhörd nationalförlust vållar icke denna beklagliga utvandring? De utvandrande representera ju alla det kapital, som uppfostran och utbildning förlänar åt hvarje individ. Och nu, när tiden är inne, att de genom produktivt arbete här hemma skulle börja återgälda åtminstone räntan på det kapital, hvari de stå i skuld till svenska samhällsinstitutioner af skilda slag, just vid den tidpunkten lämna de detta land, beröfvande detta icke blott sin arbetskraft, utan äfven det kapital, hvars frukter i stället kommer en helt annan nation till godo. Den sammanlagda summan, som Sverige på detta sätt förlorat, är enorm.

Vända vi oss sedan till vår ostkust, få vi se, huru en invandring där eger rum, hvilken, ifrån att till en början ha varit endast en obetydlig rännil, redan vuxit ut till en brusande å och snart hotar att utvidgas till en förödande störtflod. Men är då inte denna invandring till fördel för vårt land och lämnar den icke ersättning för det, som väster ut strömmar ur landet, frågar måhända en och annan, som endast räknar antal, men ej undersöker det olika värdet. Visst icke! Tvärtom är denna

invandring österifrån af högst skadlig inverkan, och vi skola snart finna, om vi icke redan funnit det, att sagda invandring är ägnad att fullt ut inge lika stora bekymmer och farhågor som trots utvandringen. Och hurudan är då denna s. k. »ersättning»? I stället för våra friborna, laglydiga och på allt sätt präktiga söner, ben af vårom benom och blod af vårt blod, som västerut lämna oss, komma från östern mera eller mindre och med eller utan skäl förtryckta individer af helt annan ras, religion, bildning, uppfostran och åskådning än de hos oss rådande och gällande, individer, som uppvuxit under revolutionära, ja, anarkistiska förhållanden med dess förakt för lag och ordning och dess ringaktning af andras lif och egendom, som just är utmärkande för de slaviska folken, med ett ord moraliskt lågt stående individer, som ej kunna stämplas annat än som formligt slödder. Säkert är, att det icke är den bästa delen af ryska folket, som hit invandrar, utan snarare tvärtom.

Denna invandrings faror är af ekonomisk, social och politisk betydelse. Bland de invandrande finnes en hög procent, bestående af polska och ryska judar. När dessa, man kan tryggt säga öfver hela världen illa kända individer, hit invandra, icke ha de då för afsikt att på minsta sätt främja eller visa tacksamhet mot det land, som så beredvilligt lämnar dem icke blott en fristad, utan därjämte ett nytt fält för sina spekulationer i dumheten och beskedligheten. Sammanslutningen bland dessa judar är, som man vet, sådan, att de formligen bilda en ren liga, afsedd att ekonomiskt bekriga det kristna samhället och att suga till sig det af dem hemsökta landets näring och must. Ingen af dessa judar kommer hit för att arbeta — har man väl någonsin sett en sådan jude taga ett spadtag här? — och ingen af dem presterar här något produktivt arbete. Ett är dock visst, att den svenska handeln, särdeles minuthandeln på landet, undermineras och totalt fördärfvas af dessa parasiter, som tränga in öfverallt, anlita hela sin ras' stora förslagenhet, när det gäller att lura svenska bönder, hvilket går desto lättare, som dessa äro godtrogna och svaga för allt utländskt.

De svenskfödde bofaste idkarne af minuthandel i städerna och på landet, som bemöda sig att icke allenast göra hvar man rätt i affärer, utan ock samvetsgrant betala sina skatter, kunna omöjligen konkurrera med de ryska och polska judarne, som invandra hit och i stora sammanslutningar eller band hjälpa och lära hvarandra att drifva sin mera eller mindre ambulatoriska handel efter alldeles *motsatta* principer. Ej heller är det i längden möjligt för redbara och sträfsamma svenska köpmän att uthärda

den fingerade handelsrörelse, som försiggår i förhyrda lokaler under de falska namnen af realisation för utländska konkursmassor o. dyl., men i verkligheten är ett af de många utstuderade sätten, som de större och de mindre judiska köpmännen i förbund med hvarandra bedrifva. För dessa invandrande skarors illojala konkurrens böra väl ändå svenska köpmän skyddas, och man kan därjämte begära, att hela svenska folket måtte blifva skyddadt för den degenerering, som judeinvandringen förr eller senare medför.

Vi kunna eller böra väl ej längre blunda för händelserna i Ryssland. Judarna hafva där genom sin omänskliga utsugning af de ryska bönderna beredt dessa otroliga lidanden och ådragit sig själfva ett outsläckligt hat.

Skola vi icke här göra hvad vi kunna för att hindra ett dylikt eländes öfverflyttande hit? Det synes mig, som om detta vore för oss en bjudande plikt och en ren nödvändighet.

I socialt hänseende innebär denna invandring äfvenledes stora faror. Moralen står, som bekant, på en mycket låg ståndpunkt bland dessa individer och kan därför lätt sprida sitt gift bland de icke så få härför mottagliga svenskarne.

Och den politiska faran af denna invandring — den är sannerligen icke den minsta! Jag vill till en början endast påminna om den af en känd uppviglare här protegerade estisk-livländska kolonien i Stockholms närhet. Under den skyddande förklädnaden af »sång- och föredragsaftnar» höllo de fritt flera möten i Folkets hus. Den tillstädesvarande svenska allmänheten begrep lika litet som vår vid mötena närvarande ordningsmakt innebörden af dessa sånger och föredrag, hvilka man dock kan vara viss om voro revolutionära till såväl innehåll som syften. Rekordet slogs likväl, när den sorgliga och fast otroliga nyheten spred sig, att en mängd härför särskildt hitresta ryska revolutionärer och anarkister hade fått hålla en ett par veckor långvarig kongress i Folkets hus, där det utan all gensägelse stämplades mot ryska regeringen. Hvilken oerhörd fara för vårt land innebar icke detta, hvilket tungt ansvar ådrog sig icke den dåvarande regeringen för det den ej varit underkunnig om denna olagliga kongress och med kraft afstyrat densamma, och hvilket fattigdomsbevis gaf sig icke hufvudstadens detektiva polis, när kongressen hållits midt för dess näsa, utan att sagde polis haft väderkorn nog att uppsåra och anmäla ryssarnas och de svenska socialistchefernas tilltag?

I höstas måste man ju häkta och hemsända några finska vagabonder, hvilka sysslade med bombtillverkning och formligen planlagda finsk-ryska attentat mot ett par af hufvudstadens banker.

Kort tid därefter upptäcktes det, att ett par finnar i Norrtälje planlagt ett dylikt attentat mot en därvarande bankinrättning.

Och till sist, få vi icke dagligen i pressen läsa notiser om, huru vildsinta finnar här i hufvudstaden, i Sundsvall etc. dragit knif mot svenskar och på andra sätt uppträdt som våldsverkare och fridstörare?

Af det här senast anförda ser man till fullo, huru litet eller alls intet effektivt Kungl. Maj:ts cirkulär af den 27 april 1906 visat sig. Och dock återopades af det tillfälliga utskottet just sagda cirkulär såsom hufvudskäl för afslag på min förra året väckta motion i ärendet.

Då nu detta temporära cirkulärs bestämmelser emellertid icke längre existera och det till full evidens visat sig vara till intet gagn, har jag desto större skäl för att nu framkomma med ett förslag, analogt med min förra motion i ämnet. I allt öfrigt hänvisar jag till denna.

Jag har härmed, som jag hoppas, fullständigt bevisat, att det är en oförsvarlig och ödesdiger försummelse vi svenskar begå mot oss själfva och våra efterkommande, ifall vi fortfarande underlåta att med all den kraft och med alla de medel, som stå oss till buds, söka hindra fortgången af ett så skadligt utbyte af folkelement som det, hvilket hos oss nu dagligen pågår.

På grund af ofvanstående anhåller jag,

att Riksdagen måtte besluta att i underdånig skrifvelse till Kungl. Maj:t begära, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och om möjligt redan för 1908 års Riksdag framlägga förslag till en invandringslag, som hindrade invandring och bosättning här, af sådana individer, hvilka kunna befaras komma att utöfva en moraliskt och ekonomiskt skadlig inverkan på svenska folket.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 26 januari 1907.

P. Em. Lithander.

Bilaga. (Motion n:o 30 i Första Kammaren vid 1906 års riksdag).

Af herr **Lithander**, *angående skrifvelse till Konungen i fråga om åvägabringande af tillfredsställande anordningar beträffande utlänningsars invandring till Sverige och vistelse därstädes.*

Helt säkert finnes i denna kammare ingen, som ej bekymras vid tanken på den folkförsvagande emigration, som sedan så många årtionden oafbrutet ägt rum från vårt land, och genom hvilken en så stor del af Sveriges bästa arbetskrafter går för landet förlorad. Men det är ej nog med att landet på detta sätt åderlåtes genom förlust af våra egna bästa krafter. Samtidigt pågår en invandring af det slag, som ej tillför oss någon ersättning för hvad vi förlorat, utan tvärtom belastar oss med en del folkelement, som befunnits mindre nyttiga i de land, hvarifrån det komma, och därför blifva en börda i de land, där de till allt större antal slå sig ned. Jag menar de många främlingar, oftast i utblottade omständigheter, som halft bettlande, halft schackrande hos oss utan inskränkning finna en fristad och utan kontroll eller beskattning utöfva en mycket tvifvelaktig handelsverksamhet eller föra ett rent äfventyrarelif. I båda fallen är detta skadligt för hederliga svenske medborgares ärliga förvärf dels genom en osund konkurrens, dels genom den ökade fattigvårdstunga, som härigenom faller på kommunerna, för att ej tala om den moraliska depravation, som på detta sätt sprides bland vårt folk. Snart nog måste detta föra till farliga nationalekonomiska konsekvenser äfven därigenom, att de sträfsamma och nyttiga element, som ännu utgöra hufvudbeståndsdelen af vårt svenska folk, därigenom utsättas för mindre goda inflytelser.

Med den motion, jag härmed har äran framlägga, afser jag alltså att få vidtagna åtgärder, som reglera invandringen till vårt land och förebygga, att hit indragas en mängd onyttiga människor, som icke hit-

kommit såsom engagerade för utförande af nyttigt arbete och därefter återvända, utan kvarstanna och blifva en börda för landets infödda befolkning.

Då jag påyrkar förbättrade förhållanden i detta afseende, likom jag ock här vågar uttala önskvärdheten af en noggrannare tillämpning af redan befintliga lagar på hithörande områden, så är detta icke blott ett uttryck för min enskilda uppfattning, utan fastmer grundadt i en allmänt utbredd mening hos dem, som kommit till kännedom och erfarenhet af hvad saken kräfver. Här nedan följa några ord, som med anledning af förhållanden i Skåne helt nyligen stått att läsa i den offentliga pressen, och dessa ord hafva en öfvertygande bevisningskraft.

»Väldgästning.

Under denna rubrik fäster Malmö-Tidningen uppmärksamheten på det upprörande oskick, som tack vare en bedröfligt bristfällig lagstiftning så godt som dagligen existerar, nämligen att löst folk och slödder af hvarjehanda slag, utan att vederbörande myndigheter kunna förhindra det, draga in i vårt land eller — hvilket kanske oftast är fallet — af främmande lands polismyndigheter skickas på oss. Och väl här, kunna vi ej göra oss kvitt dessa individer, hvilka icke blott bli oss en ekonomisk börda, utan äfven mestadels verka som ett moraliskt gift i samhället, i samma mån som de hinna beblanda sig med landets egna invånare.

I Danmark och Tyskland gälla synnerligen stränga bestämmelser för invandrare, och den, som ej kan på ett tillfredsställande sätt dokumentera sig som en människa med ordnade förhållanden, blir utan prut tillbakavisad. Och om han sjuk eller utarmad faller det allmänna till last, så transporteras han strax utanför gränsen, ifall han ej förvärfvat sig laglig hemortsrätt i landet. Men i Sverige finnas så godt som inga bestämmelser angående behandlingen af dylikt folk. Därför har vårt land också blifvit en flitigt använd afstjälpningsplats för allt det afskräde, som våra båda grannar i söder helst vilja vara af med. Kommer ett band af bettlare eller löst folk fast för polisen i Tyskland eller Danmark, så är det den allra enklaste sak att bli af med dem bara genom att sända dem öfver gränsen till Sverige. Och här finnas inga lagar, som hindra deras invasion. Men om vi sedan försöka att skicka dem samma väg tillbaka, så mötas de af polisförordningar och landstigningsförbud samt återkomma till oss med nästa lägenhet.

Och här förbli de, nästla sig in bland folket, draga yngre och lättleda människor med sig i sitt lätttings- och skojarlif samt åstadkomma därigenom omätlig skada i flera afseenden.

Till Malmö har i dagarna anländt ett sådant där följe, hvilket, bortdrifvet både från Tyskland och Danmark, nu fått en fristad hos »die dummen Schweden». Härifrån draga de väl ut på den skånska landsbygden för att öka antalet af de ej alltför väl renommerade tattarekolonier, vi redan äga. Vi ha velat begagna denna anledning till att rikta den allmänna uppmärksamheten på den häpnadsväckande brist i vår lagstiftning, i kraft hvaraf en slik invandring ohejdadt får fortgå. Och det bedröfliga i saken minskas ej därigenom, att samtidigt går i motsatt riktning en stark ström af friska, arbetsdugliga svenskar till utlandet för att kanske aldrig återvända.

Behöfves det ännu lång betänketid, innan lagstiftningen kan gripa sig an med det nationella verket att sätta en damm för de utländska lösdrijfverehorder, som nu strömma in öfver oss?»

Särskildt den omständigheten, att andra länder, äfven sådana, som företrädesvis anses representera den politiska friheten, börjat omgärda sig med ganska stränga invandringsbestämmelser, manar oss att mycket snart åtgöra något i denna sak. Amerikas och Englands exempel, det senare alldeles nytt, äro talande. Angående den nya engelska invandringslagen, gällande från den 1 januari i år, återgifver jag här några upplysningar, grundade på hvad den engelska pressen haft att meddela i ämnet.

Den nya engelska invandrarelagen.

»The Aliens bill» har trädt i kraft. Från den 1 januari har det blifvit mätta med den engelska gästfriheten, och det är icke att undra på. »Lagen om invandring» har verkligen blifvit nödvändig i England.

Invandringen till England har under de senaste åren blifvit enorm. Det har i synnerhet varit italienare, polska judar och tyskar, som kommit dit. De voro fattiga, trasiga, ofta angripna af alla möjliga sjukdomar, och alla slogo de sig ned i London. En del redde sig någorlunda, andra föllo genast samhället till last. Med djup ovilja betraktades i England denna invandring, som, i synnerhet sedan de ryska judedeföljelserna börjat, gick öfver alla gränser. Och utan invändning

från något partis sida, från liberalernas lika litet som från arbetarnes, antogs »främlingslagen» såväl i underhuset som i öfverhuset.

Det är rätt stränga bestämmelser, som denna främlingslag innehåller. Hvad de utläningar angår, som redan bo i England, kunna de nu utvisas, om de gjort sig skyldiga till en vanärande förbrytelse, om de i 12 månader njutit fattigunderstöd, om de påträffas som vagabonder eller om de bo för tätt hoppackade i osunda bostäder och icke ha medel att skaffa sig bättre. Men dessa bestämmelser kunna dock icke tillämpas på personer, som af religiösa eller politiska skäl flytt från sitt fädernesland eller något annat land, ej heller på dem, som åtagit sig utförande af något arbete.

Hvad de nyanlända angår, så få de icke tillåtelse att gå i land, om de äro sinnessjuka eller idioter, om de icke kunna visa, att de ha förmåga och medel att kunna reda sig, om de äro angripna af sjukdom eller om de varit straffade med ett vanhedrande straff i något annat land. Men detta är icke det svåraste. Hvarje invandrande skall ha i sin ägo 5 pund sterling (90 kr.) och, om han åtföljes af familj, ännu 2 pund för hvarje familjemedlem. Om en man t. ex. anländer med hustru och tre barn, skall han således äga minst 13 pund eller 234 kronor i fickan för att få tillstånd att gå i land, och denna summa blir det säkert omöjligt för de flesta af de fattiga italienska eller polska invandrarne att anskaffa. De äro allt annat än kapitalister. Och till och med om alla dessa villkor äro uppfyllda, kan invandringskommittén ändå förhindra en invandrare att gå i land, om främlingen antingen icke kan så mycket engelska, att han kan göra sig förstådd, eller om han icke kan bevisa, att han lärt sig ett bestämdt yrke.

Lagen är skriven med den amerikanska invandringslagen som förebild. Det är en hård lag, men den är nödvändig.»

Då på detta sätt bestämmelserna i utlandet betydligt skärpas, ökas faran för oss att blifva föremål för det besvärliga intrång, som man där vill undvika. Och de politiska förhållandena kunna dessutom ställa sig så, att vi få en invandrareström öfver oss. Antagonismen mot judarne och särskildt de barbariska bestraffningarna af judarnes utsugningsarbete i Ryssland äro i detta afseende hotande för oss, som icke vetat förse oss med nödiga skyddsåtgärder. Det torde t. o. m. kunna hända, att hänsynslösheten mot mindre aktade folkelement i utlandet varder större, i samma mån det finnes länder, hvilka, såsom fallet är med Sverige, lämna åt dessa folkelement obehindradt tillträde.

Af redogörelserna för den engelska invandringslagens tillkomst framgår, att det till väsentlig del varit polska och tyska judar, hvilkas tillströmning man velat förhindra. Äfven hos oss föreligga i rikt mått anledningar att klaga öfver judeinvandring. En sådan har på de senare åren fortgått i allt större skala, och särdeles landets södra och västra provinser hafva däraf besvärats. Den judiska gårdfarihandeln, bedrifven under ett okontrolleradt kringstrykarelif, har börjat blifva en verklig landsplåga och hotar i synnerhet på landsbygden att göra all ordnad handel omöjlig. Den bofaste köpmannen, som är hårdt beskattad för sin rörelse, lider ett plågsamt intrång af dessa kringstrykande judar, som begagna alla utvägar att pracka kram på en lätt bedragen allmänhet, men gå fria för så godt som all beskattning. Att detta är alldeles orättfärdigt, behöfver icke sägas. Ingångna meddelanden under de allra senaste dagarne från Norrland visa, att detta onda är där i starkt tilltagande.

Utan tvifvel är denna judiska invandring den farligaste af det slags inkräktingar, hvarom här är fråga. Denna fara beror nämligen ej blott på den osunda och illojala konkurrens, som medelst ambulatorisk handel bedrifves, utan äfven på det judiska folkets allmänna skaplynne och utpräglade tendens att hänsynslöst slå under sig allt, som utan åtkomlig kränkning af lagens form kan ernås, och på detta sätt eröfra makten i samhällena.

Jag anser mig böra i detta sammanhang anföra några aktstycken, som visa, att faran för den judiska invandringen är lifligt känd och vid flera tillfällen offentligen påpekad af dem, saken tydligast berör, nämligen minuthandlarne, som dagligdags hafva att dragas med den judiska vandringskonkurrensen. År 1900 inkom till Konungens befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län en af ej mindre än 280 personer, handlande och en del andra, undertecknad skrifvelse, hvori det bland annat heter:

»Det råder bland oss undertecknade, liksom hos befolkningen i våra trakter i allmänhet, stort tvifvel angående lagligheten af den ambulatoriska handel, som i stor omfattning bedrifves i bohuslänska skärgården af en tilltagande mängd kringvandrande polska judar. Då deras affärsrörelse i sin helhet torde få betraktas som en högst skadlig afart af redbar och nyttig handel, hvars utöfvande är till intet gagn, men väl till skada för den köpande allmänheten, på samma gång den utgör ett orimligt intrång i de bofasta och skattdragande handelsidkarnes näring, så se vi oss föranlåtna att vördsamt anmäla förhållandet hos Konungens

befallningshafvande, med ett lika värdsamt framhållande af behovet af sträng kontroll öfver hvilka af dessa kringvandrare, som af Konungens befallningshafvande lämnats tillstånd till bedrivande af gårdfarihandel, och hvilka som sakna dylikt tillstånd. Enligt vår mening tillhöra de allra flesta sistnämnda kategori.

Dessa kringvandrande judar, hvilka alla ägna sig åt schackerhandel, åtnöja sig icke med att som gårdfarihandlarne gå in i husen och utbjuda sina medförda varor, utan placera sig hvar som helst på gator och vägar, till och med omedelbart utanför de bofasta köpmännens dörrar, där de uppduka sina varulager. Då fiskarena återkommit från sjön och i land afyttrat sin fångst, då i synnerhet infinna sig de polska judarne i stora svärmar för att göra sig delaktiga af fiskarfolkets inkomst. Med rätta betraktar man deras uppträdande som en landsplåga.»

Äfven under förlidet år ingafs en sådan påminnelse. Några kommitterade för bohuslänska handlande ställde till vederbörande en vädjan, ur hvilken följande må anföras:

»Undertecknade, handlande i bohuslänska skärgården, finna oss ånyo nödsakade att ställa en bön till dem, som makten hafva, att de på något sätt måtte befria vår kust från den tilltagande landsplåga, som de polska, ryska och tyska judarnes hemsökelse utgör. Vi kunna ej känna förhållandena på andra orter, men här skall helt visst all redbar handel så småningom ödeläggas, om det fortfarande tillåtes en okontrollerad gårdfarihandel och skattefritt judeschacker att florera, såsom det nu gör.

Att den bofaste skattdragande köpmannen fått svårare år från år att reda sig i den ojämna täflan med ambulatorisk, skattefri handel och annan illojal konkurrens, är nog en erfarenhet, som gjorts i alla delar af vårt land, men om icke invandringen af polska och andra schackerjudar stäffas, så skall tillståndet förvärras, ty dessa skola veta att begagna sig af den svenska släpphändtheten så grundligt, att svensk minut-handelsverksamhet skall inom vissa branscher alldeles fördärfvas af främmande schackrare och af dem eröfras.

Kalfsund i januari 1905.

Gustaf Börjeson,
Hönö.

Axel Carlson,
Hälsö.

Bernh. Börjeson,
Hönö.

N. G. Olson,
Knipplan.

C. J. Olsson,
Björkö.

Sam. Johansson,
Hönö.

Äfven till Riksdagen hafva röster nått angående här omhandlade missförhållande. Till ledamöter af fjolårets lagtima Riksdag insändes nämligen från köpmän i olika delar af landet petitioner angående den ambulatoriska handeln, i hvilka de polska judarnes framfart i landet vidröres. Ur dessa petitioner tillåter jag mig göra följande utdrag:

»Herr riksdagsman!

Upprepade gånger sedan lång tid tillbaka hafva köpmän i alla delar af landet låtit frambära till Riksdagen och en del länsstyrelser sina vördsamt uttalade bekymmer öfver anmärkningsvärda förhållanden på handels område, hvilka särskildt för minuthandelsverksamhetens utöfvande kräfva ändrad, tidsenlig lagstiftning. Likaledes har det med fullt fog klagats öfver underlåten eller slapp tillämpning af redan befintliga lagbestämmelser till förhindrande af orättmätig handel och illojal konkurrens.

På samma gång vi konstatera det trängande behovet af en omfattande revision af vår näringslagstiftning i hvad det rör minuthandeln, bedja vi härmed få särskildt fästa riksdagsmännens uppmärksamhet på en af minuthandelsverksamhetens mest skadliga och iögonenfallande utväxter, nämligen den oftast obeskattade och alldeles okontrollerade ambulatoriska handeln. Denna art af handel har svällt ut till mycket stora dimensioner, i samma mån som den enligt vår mening mycket olyckliga och ymniga invandringen af polska judar tilltagit. Med rätta kan det betecknas såsom någonting i hög grad orättvist, att vid sidan af de bofasta och skattdragande svenska minuthandlarne de polska judarnes ambulatoriska och obeskattade näringsfång får obehindradt och okontrolleradt bedrifvas. Hvarken länsmän eller stadsfiskaler synas bekymra sig om huruvida dessa gårdfarihandlare af främmande nationalitet äga vederbörligt tillstånd att drifva handel i landet eller någonstädes erlagt den ringaste skatt. I förlitande på denna svenska slapphet blifva dessa alltså i tillfälle att tillfoga de bofaste köpmännen en högst betydlig skada.

Den farliga och illojala konkurrens, hvarom här är fråga, är så mycket betänkligare, som de judiska grosshandlarne i storstäderna genom förlag villigt understödja sina trosförvanter i deras hela riket snart omfattande vandringsgeschäft.

Vi tillåta oss i sammanhang härmed anmärka, att det är en underlig ekonomisk politik, som bedrifves i Sverige, då ingenting verksamt

göres för att kvarhålla landets egna söner, hvilka i massor utvandra och undandraga landet sin nyttiga och välsignelsebringande arbetskraft — då däremot genom vederbörandes likgiltighet och bristande vaksamhet man rent af inlockar främlingar och för dem underlättar ett geschäftsmakeri, som på ett bedröfligt sätt motverkar, men ej befördrar allmänt och enskildt väl här i landet. Ett sämre utbyte af samhällselement är omöjligt att göra.

Vi fästa tillika uppmärksamheten därpå, att intet annat land tillåter invandrande främlingar att under ett lösdrivande lif utöfva en verksamhet, som strider mot landets både offentliga och enskilda intressen.»

Många flera exempel skulle kunna anföras på det missnöje, som de kringvandrande främlingarnes verksamhet väcker i landet, och huru orättvist det är att utsätta bofasta, redbara, svenska handlande för den illojala och den ärliga handeln neddragande konkurrens, som denna okontrollerade verksamhet medför. I senast anförda skrifvelse göres enahanda sammanställning som den jag i början af denna min hemstallan till Riksdagen tillätit mig, nämligen angående den dåliga bytesaffär, vi svenskar bedrifva, då vi ej göra någonting, som kunde motverka, att våra arbetare och vår landtbefolkning emigrera till Amerika, hvaremot vi utan hinder eller kontroll låta den sämsta delen af Polens, Rysslands och Tysklands judar hit invandra, fastän vi fullt veta, att de icke komma att utföra något nyttigt arbete, utan endast utsuga landet. Redan för länge sedan borde åtgärder till afhjälpan af detta dubbla missförhållande hafva vidtagits, men vi hafva med vanlig sorglöshet låtit orimligheten fortgå. Emellertid borde väl nu äntligen, då frihandelslandet England ger oss ett så ytterst lärorikt exempel, tiden vara kommen, då äfven vi skaffa oss ett skydd mot denna invasion.

För jämförelses skull, ehuru jämförelsen visserligen tager sig litet egendomlig ut, kan jag påpeka den rörelse, som just nu gör sig gällande bland våra svenska musici, i akt och mening att de skola blifva skyddade mot den mäktiga och obilliga, nästan skattefria konkurrens, för hvilken de i så rikt mått utsättas från hit inkommande utländska musikutöfvare. Äfven på konstens område känner man alltså behovet att skydda svensk verksamhet mot utländskt intrång.

En annan sida af invandringsfrågan behöfver jag endast lätt, med ett enda ord, beröra, för att det skall inses, huru otillfredsställande våra nuvarande invandrings- och utvisningsbestämmelser äro. Det har här i

Sverige kunnat gå för sig i årtal, att politiskt spioneri från utlandet helt öppet och i stor skala bedrifvits i våra landsbygder, utan att något kunnat åtgöras för att hindra denna tillströmning af utländska kunnskapare. Under det vi enskildt haft all anledning att tro, att förklädda utländska officerare genomströfvat våra bygder under forskningar angående deras lämplighet för krigsändamål, hafva vi officiellt fått trösta oss med den försäkran, att saken endast gällde beredande åt oss af förmanen att få våra sågar filade.